

יום שני ד' באדר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ניתן להפיץ לזיכוי הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - כ"א

1. כשכל אחד מהשנים אומר: זה כתב ידי וזה כתב ידו של חבירי - נאמנין. מה הדין אם כל אחד מעיד רק על כתב ידו? לרבי: צריכין לצרף עמהם אחר שיכול להעיד על שתי החתימות. הטעם: כשעדי השטר מקיימים את החתימה, הם מעידים על רק על חתימתם. והרי לכל חתימה צריך שני עדים. לחכמים: אינם צריכין, כיון שמעידים הם שניהם על ההלוואה עצמה.
2. במקרה שאחד מעדי השטר מת, האם העד החי יכול להצטרף להעיד על חתימת חבירו? לחכמים - אינו יכול וצריך שנים מן השוק, כיון על מנה שבשטר הוא מעיד ולפ"ז יצא שלשת רבעי מהממון על פיו. לרבי - יכול להעיד. כיון שאפילו לא חוששים לדעה שעל מנה שבשטר מעיד. לשיטת חכמים - במקרה שיש רק אחד מן השוק להעיד עליו. פסק אביי: העד הקיים יכתוב חתימתו על חרס וישליך בבי"ד והם יקימוהו וכך מעיד רק על החלק של חבירו. אבל על קלף לא יכתוב שמא אדם ילך ויוסיף עליו מה שירצה. [אבל בחרס שפסול אין לחשוש]
3. שמואל פסק הלכה כחכמים שמספיק שכל אחד מעיד על חתימת עצמו, מדוע במעשה שמצינו הצריך שכל אחד יעיד אף על חתימת חבירו? היה זה שטר של יתומים וחשש להפסדם אם יוציאוהו אצל בי"ד טועני שיחשבו שהלכה כרבי לא רק מחבירו אלא אפילו מחביריו, לכן עשה באופן שכשר לכל הדעות.
4. לזה שטוען שהשטר מזויף [חתימת העדים וחתימת הדינים], האם יכולים להצטרף עד השטר והדיין שחתם הנפק לקיימו? רב יהודה בשם שמואל פסק שמצטרפים. [ואמר רמב"ח ששמועה זו מעולה] דחה רבא שהרי כל אחד מהם מעיד על דבר אחר. וכן רמי בר יחזקאל אמר: לא תשמעו למה שאמר יהודה אחי בשם שמואל.
5. שנים מהדיינים מכירין חתימות העדים ואחד אינו מכיר, כיצד יכולין לקיימו? רב הונא: כל זמן שלא כתבו את הקיום - מעידין בפני השלישי וחותם עמהם. אבל לאחר שכתבו שני המכירים אין מעידין בפניו וחותם, כיון שיראה שכתבו שקר ששלשתם מכירים. [ומצינו שרבא פסק: אישור הדיינים שנכתב לפני שהעידו העדים על חתימת ידם, אע"פ שהדיינים עדיין לא חתמוהו פסול שמיחזי כשיקרא]
6. אלו שלש הלכות למדו מדברי רב הונא? א. עד נעשה דיין. ב. הדיין יכול לקיים שטר ע"פ ידיעתו, אף ללא שהעידו לפניו. ג. כשמעידים לפני דיינים על חתימה, צריכים להעיד לפני כל דיין. רב אשי דחה את ב' - יתכן שרק כאן הועיל כיון שכבר התקיים הגדת עדות אצל הדיין השלישי. וכן דחה את ג' - יתכן שרק כאן הוצרכו להעיד לפני השלישי כדי שתתקיים 'הגדת עדות'.
7. שנינו: ראו שלשה את הירח והן בית דין, יעמדו שנים, וישיבו דיינים אחרים עם השלישי ויעידו בפניהם וכו'. ואם עד נעשה דיין יעידו הם וידונו הם? רב ענה: הנח לעדות החדש שהיא מדאורייתא ובה אכן אין עד נעשה דיין. אבל בקיום שטרות שהוא מדרבנן נעשה דיין.
8. שלשה שישבו לקיים את השטר, ויצא ערער על כשרותו של אחד מהן, האם יכולים השנים האחרים להעיד בפני בי"ד אחר על כשרות הדיין? רב פסק: יכולים רק אם עדיין לא חתמו, אבל אחר שחתמו הם 'נוגעים'. ואין כוונתו לערער של פגם משפחה שהרי הוא 'גילוי מילתא' ואין בזה משום נוגע. אלא הכוונה לערער שהוא גזלן ובאופן שהדיינים מעידים שעשה תשובה. [שאם מעידים שלא גזל, יש כאן תרי ותרי]

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)